

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců Mgr. Jany Brothánkové a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **WBM EUROPE LTD,** se sídlem Church Hill 103, Londýn, E173BD, zastoupen JUDr. MgA. Michalem Šalamounem, Ph.D., advokátem, se sídlem Bráfova tř. 770/52, Třebíč, proti žalovanému: **Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 3,** Jagellonská 5, Praha 3, o žalobě proti nezákonnému zásahu žalovaného, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 5. 2017, č. j. 6 A 106/2016 - 21,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) ze dne 30. 5. 2017, č. j. 6 A 106/2016 - 21, kterým byla odmítnuta jeho žaloba na ochranu před nezákonným zásahem.

[2] Žaloba podle § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) směřovala k ochraně před nezákonným zásahem žalovaného, jmenovitě obvodního státního zástupce pro Prahu 3, Mgr. Pavla Poláka, který podle tvrzení žalobce cílevědomě a systematicky znemožňoval jeho obhajobu. Žalobce

uvedl, že žaloba je dle jeho názoru přípustná, neboť Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 2. 12. 2015, sp. zn. I. ÚS 2355/15, vyslovil názor, že v případě porušení práva na obhajobu v trestním řízení je možné před podáním ústavní stížnosti podat i tzv. zásahovou žalobu podle § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."). V bodech II. a III. žaloby potom žalobce dále uvedl svůj náhled na skutkovou a právní stránku věci, která je předmětem trestního řízení, se závěrem, že trestní řízení nemělo být zahajováno, neboť by se mohlo jednat maximálně o soukromoprávní spor, navíc k protiprávnímu jednání z jeho strany vůbec nedošlo.

[3] Městský soud v prvé řadě zkoumal, zda jsou splněny podmínky řízení, za kterých se může podanou žalobou zabývat věcně, a dospěl k závěru, že tomu tak není. Zdůraznil, že v dané věci žalobce napadl úkony Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 3, přičemž orgán jednal v pozici orgánu činného v trestním řízení ve smyslu § 12 odst. 1 trestního řádu. Nejednalo se tedy o úkony správního orgánu ve smyslu § 4 odst. 1 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 83 s. ř. s. Soudní kontrola zákonnosti zásahu správního orgánu ve smyslu § 82 a násl. s. ř. s. se může týkat pouze takových zásahů, které jsou činěny správními orgány. Uzavřel, že správním soudům nepřísluší přezkoumávat postup orgánů činných v trestním řízení, přičemž současně odkázal na s tím související judikaturu. K žalobcem zmiňovanému nálezu Ústavního soudu poznamenal, že v tam projednávané věci se jednalo o úkony Vězeňské služby, která ale na rozdíl od státního zastupitelství nezaujímá postavení orgánu činného v trestním řízení. Z uvedených důvodů městský soud žalobu odmítl.

[4] V podané **kasační stížnosti** se stěžovatel odvolal na důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. e) a písm. d) s. ř. s. Napadené usnesení stěžovatel považuje za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost, neboť v jeho odůvodnění městský soud neuvádí žádnou možnost odmítnutí obsaženou v § 46 odst. 1 s. ř. s. Dále uvádí, že údajná nepřípustnost žaloby je odůvodňována ryze formalistickými argumenty, a to tím, že žalovaný není správní orgán, ale orgán činný v trestním řízení. Stěžovatel je však toho názoru, že správně mělo být vycházeno z § 85 s. ř. s., který dovozuje přípustnost žaloby na ochranu před nezákonným zásahem tam, kde se nelze nápravy domáhat jinými prostředky. Stěžovatel tak považuje napadené rozhodnutí za nezákonné. Současně stěžovatel dále ještě namítá, že pochybení soudu spočívá i v tom, že přes jeho výslovný nesouhlas s rozhodnutím ve věci samé bez jednání, soud rozhodl bez jednání. Vzhledem k uvedenému stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

[6] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou, je včasná a je proti označenému usnesení přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s.

[7] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. a neshledal přitom vady, k nimž by musel podle § 109 odst. 3 s. ř. s. přihlédnout z úřední povinnosti. Vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti, dospěl k závěru, že kasační stížnost **není důvodná.**

[8] Na tomto místě Nejvyšší správní soud považuje za vhodné podotknout, že s ohledem na skutečnost, že napadeným rozhodnutím městského soudu je usnesení o odmítnutí žaloby, je v takovém případě možno z povahy věci v kasační stížnosti namítat pouze nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu podle zmiňovaného ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Pod tento důvod spadá také případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 04. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98 , Sb. NSS 625/2005, všechna zde citovaná judikatura dostupná na www.nssoud.cz).

[9] Rozhodné pro posouzení důvodnosti kasační stížnosti je to, zda je pro přezkoumání žaloby dána pravomoc soudů ve správním soudnictví. Stěžovatel podal žalobu na nezákonný zásah žalovaného, jmenovitě obvodního státního zástupce pro Prahu 3, Mgr. Pavla Poláka, který podle tvrzení žalobce cílevědomě a systematicky znemožňoval jeho obhajobu.

[10] Soudy ve správním soudnictví rozhodují mimo jiné o ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu [§ 4 odst. 1 písm. c) s. ř. s.]. Podle § 82 a násl. s. ř. s. *Každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen "zásah") správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.*

[11] Napadené usnesení stěžovatel poznačil za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost, neboť v jeho odůvodnění městský soud neuvádí žádnou možnost odmítnutí obsaženou v § 46 odst. 1 s. ř. s. Dále uvedl, že údajná nepřípustnost žaloby je odůvodňována ryze formalistickými argumenty, a to tím, že žalovaný není správní orgán, ale orgán činný v trestním řízení.

[12] S těmito námitkami však Nejvyšší správní soud nemůže souhlasit.

[13] Je sice pravda, že odůvodnění napadeného usnesení neobsahuje číselné označení ustanovení s. ř. s., podle kterého byla žaloba odmítnuta. Nicméně tyto skutečnosti jsou podle názoru Nejvyššího správního soudu v daném rozhodnutí dostatečně vyloženy slovně. V prvé řadě je v napadeném rozhodnutí výslovně uvedeno, že městský soud se nejprve zabýval tím, zda jsou splněny **podmínky**, za kterých se může podanou žalobou zabývat věcně, a dospěl k závěru, že tomu tak není. Dále jsou v odůvodnění předmětného rozhodnutí podrobně vyloženy právě rozhodné jmenovité podmínky pro uplatnění žaloby na ochranu před nezákonným zásahem **správního orgánu** podle § 82 s. ř. s., s vyústěním v závěr, že správním soudům nepřísluší přezkoumávat postup orgánů činných v trestním řízení, přičemž městský soud současně podpůrně odkázal také na s tím související judikaturu (jmenovitě na usnesení NSS ze dne 21. 8. 2003, č. j. Na 579/2003 – 10, rozsudek NSS ze dne 27. 10. 2005, č. j. 6 As 58/2004 – 45, rozsudek NSS ze dne 28. 4. 2005, č. j. 2 Aps 2/2004 – 69, rozsudek NSS ze dne 21. 7. 2016, č. j. 10 As 11/2016 – 153, vše dostupné na stránkách www.nssoud.cz), která jednoznačně, a rovněž zcela ustáleně, dokládá, že pravomoc správních soudů nedopadá na činnost orgánů činných v trestním řízení. Nejvyšší správní soud neshledal důvod odchýlit se od závěrů uváděné judikatury, a shodně s městským soudem nyní dospěl k závěru, že proti tvrzenému nezákonnému postupu

orgánu činného v trestním řízení (v jeho průběhu) se stěžovatel nemůže bránit žalobou na nezákonný zásah ve správním soudnictví. Z uvedeného je pak třeba plně přezkoumatelně dovodit, že žaloba byla odmítnuta pro nedostatek neodstranitelných podmínek řízení, na což pamatuje § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Touto chybějící podmínkou byl neodstranitelný nedostatek pravomoci správního soudu k meritornímu projednání a rozhodnutí souzené věci. Nejvyšší správní soud je v této souvislosti toho názoru, že pokud by jmenovité neuvedení číselného označení tohoto zákonného ustanovení mělo být považováno za vadu řízení, nepochybně by mohlo jít jen o takovou vadu, která neměla, a také za dané situace slovního odůvodnění, ani nemohla mít, vliv na zákonnost rozhodnutí ve věci samé.

[14] S tím souvisí i nedůvodnost námitky, že správně mělo být vycházeno z § 85 s. ř. s., který dovozuje přípustnost žaloby na ochranu před nezákonným zásahem tam, kde se nelze nápravy domáhat jinými prostředky. Stěžovatel přehlédl, že již z označení tohoto žalobního typu ve správním soudnictví plyne, že tuto žalobu je možné podávat jen ve věcech nezákonného zásahu, pokynu nebo donucení **správního orgánu.** V rozporované věci byl však stěžovatelem tvrzen nezákonný postup orgánu činného v trestním řízení (v jeho průběhu), tzn., že v daném případě evidentně nešlo o postup správního orgánu jako takového, a ani o postup v příp. postavení, či při propůjčené pravomoci, správního orgánu.

[15] Stěžovatel konečně také namítal, že městský soud nenařídil jednání, byť stěžovatel s rozhodnutím ve věci bez nařízení jednání výslovně nesouhlasil. Podle § 49 odst. 1 s. ř. s. jednání nařídí předseda senátu jen k projednání věci samé. O tento případ však ve věci stěžovatele nešlo. Městským soudem nebylo rozhodováno o věci samé, ale správní žalobu odmítl pro nedostatek podmínek řízení (konkrétně nedostatek pravomoci správního soudu). Postup městského soudu je pak zcela v souladu i se zásadou hospodárnosti soudního řízení správního, neboť by bylo nadbytečné, aby správní soud nařídil jednání za stavu, kdy je zřejmé, že o věci samé nebude rozhodováno. Není proto vadou řízení, pokud městský soud odmítne žalobu bez nařízení jednání, zjistí-li již při předběžném projednání věci, že zde jsou naplněny podmínky pro odmítnutí žaloby (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2011, č. j. 7 Afs 50/2011 - 127). Proto ani tato kasační námitka není důvodná.

[16] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost **zamítl**.

[17] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly. Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud rozhodl, že žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti a žalovanému se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 30. srpna 2017

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu